Numĕrul 18. Adaus la Numĕrul 96 al „Dreptăţii“ din 30 Aprilie (12 Maiu) 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ
A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** | Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Lupta poporului romănesc.

Sĕptĕmâna aceasta este aşa de bogată de intĕmplări mari şi de aşa mare insemnetate pentru starea de acum şi pentru viitoriul neamului romănesc intreg, in cât o putem numi sĕptĕmâna mare a poporului nostru romănesc.

Vom da dară pe scurt şi vom inşira acuma pre rĕnd acele intĕmplări. Poporul nostru se ştie toate ce ating soartea lui, se cunoască duşmanii şi duşmăniile cu care luptă şi din acestea se vadă şi se simtă poporul cât este de tare şi de puternic in lupta sa dreaptă şi sfântă când ţine ca ferul frate cu frate ascultând de adevĕraţii sĕi conducători binevoitori.

Avem multe de spus poporului şi in acest numĕr al „Foaiei de Duminecă“. Deci nu se va supera nime dacă de astadată nu vom da icoană la acest loc, de şi avem destule icoane frumoase şi interesante, ci vom grăbi a publica iute şi bine toate cele intĕmplate in aceste ḑile, anume la adunarea din Arad, la procesul Memorandului din Cluşiu, la casa magnaţilor din Budapesta, la sinoadele diecesane ale bisericei române gr. or. din Sibiiu, Arad şi Caransebeş, in Munţii apuseni din Ardeal ş. a.

Le vom lua dară pe rĕnd aşa pre cum urmează:

Adunarea de protestare română in Arad. Pre cum am inştiinţat in aceasta foaiă sĕptĕmâna trecută, aşa s'a şi intĕmplat. Joi in 3 Maiu n. după s. Paşti s'a ţinut in Arad, adunarea cea mare a poporului romănesc. Puternicii din Arad au oprit ţinerea adunării, insĕ bărbaţii nostri cu legea ca lumina soarelui a mână au apelat pe cale telegrafică la ministrul de interne Hieronymi. Acesta n'a avut incătrău, a trebuit se ingădue ţinerea adunării. Adunarea s'a ţinut in piaţa mare inaintea bisericei celei mari romăneşti. Sute şi mii de Români, plugari, preoţi, invĕţĕtori, negustori, meşteşugari şi alţi mulţi domni s'au adunat. S'au intâlnit cu iubire, şi-au strîns frăţeşte mâna şi s'au intărit in credinţă şi in nădejde fraţii cu fraţii de un sânge şi de o limbă, de o credinţă şi de o mamă Români din Ungaria, din Ardeal şi din Bănat.

Deosebit din Bănat au fost mulţi, mai cu seamă tot dintre cei aleşi ai poporului, in frunte cu protopopii, cu preoţii şi invĕţĕtorii, cari luminaţi la minte au inimă pentru lupta cea mare şi grea a poporului.

De şi au fost mii de Români plugari adunaţi, totuş toate au mers in rĕnduiala cea mai frumoasă. Adunarea intreagă intrun suflet şi intrun cuget au dat protest contra legei păgâne a căsĕtoriei civile. Şi apoi toţi s'au dus cântând cu insufleţire la locuinţa Episcopului romănesc, i-au arĕtat toată cinstea cuvenită, i-au spus durerea poporului şi l'au rugat se lupte in numele poporului şi in numele bisericei contra acelei legi păgâne.

Capul bisericei din Arad, imbucurat de această credinţă a poporului, a intinerit şi in faţa lumii şi a lui Dumnedeu a ḑis că „negreşit îşi va face datorinţa sa pentru sfânta maica noastră biserică şi pentru prigonitul neam romănesc.“

In sfĕrşit indemnă poporul la credinţă şi la bărbăţiă in luptă şi-ĭi dete binecuvĕntarea sa archierească.

Poporul mângăiat isbucni in puternice „Se trăiască Episcopul Meţianu!“ şi se resfiră frumos cântând versuri romăneşti.

*

Procesul „Memorandului“ in Cluşiu. Nici nu s'a isprăvit bine adunarea de protestare din Arad şi in Cluşiu s'a şi inceput Luni in 7 Maiu nou marele proces contra poporului romănesc. Procesul „Memorandului“. In rĕndul trecut am pomenit de acest proces pus in capul comitetului naţional român din Sibiiu. Procesul acesta a sguduit toată Romănimea. Eacă ce ni se scrie despre inceputul acestui proces din Cluşiu:

Ḑiua insemnată, in carea de nou ni-s'a dat ocasiune sĕ dovedim lumii că suntem element de ordine, iată că a sosit! Comitetul central al partidului nostru naţional a plecat din Sibiiu la Cluşiu incă Vineri in 4 Maiu st. n. pentru ca acolo impreună cu apĕrătorii şi cu ceilalţi fruntaşi ai naţiunei romăne, sĕ se sfătuiască in privinţa grelei dar' glorioasei lupte ce are sĕ poarte inaintea curţii cu juraţi din Cluşiu. Călĕtoria comitetului a fost una dintre cele mai inălţătoare sĕrbători ale neamului nostru atât de mult cercat. Semnele de alipire şi dragoste cu care a fost pretotindinea sĕrbătorit n'au putut decât sĕ-i dee indecită mângăere, indecit curagiu, vĕḑĕnd, că poporul pentru care are sĕ stee pe banca acusaţilor şi sĕ fie judecat din partea celor mai inverşunaţi duşmani a tot ce poartă nume de român, — intr'adevĕr vrednic este de jertfe, vrednic este a avé astfeliu de conducĕtori aleşi!

In preseara plecărei, societatea romănă din Sibiiu a arangiat un mare banchet in onoarea comitetului, la care pre lângă toată suflarea romănească din Sibiiu — domni şi doamne, ţerani şi industriaşi — au venit anume spre acest scop o mulţime de fruntaşi din comunele din jurul Sibiiului, şi toţi impreună in dragoste frăţească s'au intrunit sĕ mai petreacă odată impreună cu iubiţii membri din comitet, căci — Dumnedĕu ştie când şi cum se vor mai re'ntoarce in mijlocul sibienilor acesti falnici apĕrători ai drepturilor noastre! Membrii comitetului in frunte cu venerabilul preşedinte Dr Ioan Raţiu şi insoţiţi de nevestele şi familiile lor au intrat in sală intre insufleţite strigări de „sĕ trăiască!“, ear' musica la intrarea lor a inceput a cânta imnul naţional „Deşteaptă-te Române“. S'a inchinat in onoarea comitetului, s'au rostit vorbiri frumoase şi insufleţitoare şi s'au predat comitetului cununi şi buchete de flori. Cea dintâiu care a rostit o drăgălaşă cuvĕntare la adresa comitetului, a fost domnişoara Agneta Cristea, care in numele fetelor române a predat dlui Dr Raţiu o cunună din frunze de stejar de care atârna o funtă in tricolorul naţional cu inscripţiunea „Totul pentru naţiune“. Drăguţa domnişoară şi-a incheiat cuvĕntarea cu următoarele cuvinte: „Puternic ca stejarul a resistat poporul român la toate furtunile ce l'au ameninţat. Dorim, ca şi din aceasta nobilă luptă sĕ eşiţi invingĕtori, căci Dumnedĕu dreptul este cu noi. Inainte! Totul pentru naţiune!“ Foarte frumos a vorbit apoi ţeranul din Poiana, Ilie Oprean, apoi dl Augustini (slovac), dl Septimiu Albini, Dr Barcianu (profesor la institutul teologic din Sibiiu), in sfĕrşit vrednicul preşedinte şi mulţi alţii, dar'.... cine ar fi in stare sĕ reproducă aici pe hârtie toate aceste frumoase vorbiri isvorite din insufleţirea pentru causa sfântă a naţiunei romăne, isvorite din dragostea ce poporul român o simte faţă de aceia cari pentru drepturile lui se espun la prigoniri şi pedepse grele!

A doua ḑi, Vineri dimineaţa, comitetul insoţit de acelaşi public numeros a plecat la gară spre a-şi lua drumul către Cluşiu. Ce frumoasă călĕtorie! Cât e drumul de lung de la Sibiiu până la Cluşiu nu se mai sfĕrşiau insufleţitele aclamări la adresa comitetului. La fie-care gară poporul aştepta cu sute şi mii sĕ vadă pre iubiţii lui conducĕtori. La Ocna-Sibiiului popor mult, insufleţire mare, mulţime de cununi predate presidentului Dr Raţiu şi celorlalţi membri din comitet. La Loamneş intreg satul in frunte cu preotul şi cu praporii bisericei aştepta sosirea trenului, ear' clopotele dela bisericuţa din Loamneş sunau doios, căci sunau in onoarea celor ce mergeau la Cluşiu sĕ-şi iee osânda nedreaptă pentru că au fost la Impĕratul sĕ-i spună păsurile şi nĕcasurile poporului român. Când trenul s'a oprit pe un scurt minut la aceasta mică gară, un invĕţătoriu a eşit din mulţime şi a rostit cu glas puternic: „Memorandul este jalba poporului român, procesul ce vi-se face este procesul naţiunei române!“, apoi intre strigăte de „sĕ trăiască!“ trenul a plecat mai departe, ear' poporul cu lacrimi in ochi făcea semne cu pălăriile, cu maramele, şi striga: „Dumnedĕu sĕ vĕ ajute! Dumnedĕu sĕ vĕ aducă 'n pace!“

Aşa au trecut iubiţii nostri călĕtori prin toate staţiunile dintre Sibiiu şi Cluşiu. Parecă adierea vĕntului de primăvară lua pe aripile sale ştirea despre cele ce vĕduse petrecându-se la aceste staţiuni şi cu iuţeala gândului le ducea mai departe la fraţii Români din celelalte sate, căci mulţimea celor ce aşteptau pe la gări creştea tot mai mult, insufleţirea devenia tot mai mare, aşa, in cât te mirai, cum poate sălăşlui in inimile bieţilor ţerani români batjocoriţi şi huiduiţi de trufaşii stăpânitori impintenaţi, atâta dragoste faţă de conducĕtorii lor! La Copşa-mică preste

6000 de oameni in frunte cu preoţii şi cu invĕţătorii lor aşteptau sosirea trenului. Aici trenul avênd sĕ stee aproape două ceasuri, după-ce voinicoşii sluşbaşi ai guvernului au pus gendarmii sĕ opriască poporul de-a intra in curtea gării, a mers o deputaţiune şi a rugat pe dl Dr Raţiu sĕ vină impreună cu ceilalţi membri ai comitetului la ei afară de gară. Cum sĕ nu meargă in mijlocul poporului, care e sânge din sângele lor şi pentru drepturile căruia sunt tocmai in cale de-a se da jertfă?! Intreg comitetul impreună cu alţi mulţi cari îi insoţiseră pe tren şi cu doamnele lor, au eşit afară la câmp in mijlocul Românilor. Ce insufleţire, ce semne ne mai vĕdute de alipire şi dragoste! Bĕtrâni cărunţi se 'mbulziau sĕ sărute mâna preşedintelui, sĕ-'i atingă macar haina, ear' femeile cu larcimi in ochi şi cu mânile ridicate spre ceriu cereau isbânda causei sfinte. Apoi intre puternice strigări de „sĕ trăiască!" au condus pe membrii comitetului inapoi in curtea gării, ear' aici bunul nostru popor nu şi-a mai putut stăpâni şi astêmpera dorul sufletului, a dat la o parte pe impenaţii gendarmi şi au intrat in curte, unde până la plecarea trenului aclamau pe membrii comitetului, ear' feciorii jucau jocurile noastre istorice „Căluşeriul" şi „Bătuta". — După o pausă de aproape două ceasuri plecară mai departe atingênd in calea lor tot comune româneşti şi fiind salutaţi de poporul ce aştepta in numĕr mare şi imbrăcat in haine de sĕrbătoare. La B l a ş i u, locul memorabil de la 3/15 Maiu 1848, comitetul a primit o mulţime de cununi şi buchete de flori, ear' poporul partea cea mai mare s'a urcat in tren ca sĕ insoţiască pe martirii neamului românesc până la Teiuşi. Ajunşi la T e i u ş i, unde Românii din trei sate erau adunaţi, presidentul şi membrii comitetului earăşi fură rugaţi sĕ meargă in mijlocul poporului, ceea-ce toţi cei din tren au şi făcut cu cea mai mare dragoste, ear' poporul mângăiat că l'a invrednicit Dumnedeu sĕ vadă pe aceşti neinfricaţi eroi şi sĕ schimbe o vorbă baremi cu ei, 'i-a salutat cu strigări „sĕ trăiască!" şi cu multe semne şi cuvinte de dragoste şi stimă. De la Teiuşi incolo călĕtorii trec deasemenea printre ovaţiuni şi aclamări, fiind că toţi Românii lăsând la o parte toate indeletnicirile lor dilnice au grăbit sĕ-şi iee rĕmas bun de la comitet, de la „domnii, cari au fost pentru ei cu plânsoare la Impĕratul." — Intr'aceea călĕtorii se apropie de A i u d! Erau aici adunaţi ca la vre-o 10.000 de oameni, dar' gendarmeria nu i-a lăsat sĕ se apropie de gară. Un prăpădit de gendarm a bătut cu patul puştei pe un ţeran, care voia se vină mai aproape de peronul gărei, ca sĕ vadă pe membrii comitetului şi sĕ-şi implinească astfeliu nevinovatul dor al inimei. Dar' lasă! Ne-au bătut ei destul, am suferit in tăcere toate impilările nemernice la cari fost'am espuşi de veacuri, ... va da bunul Dumnedeu sĕ resară şi pentru noi o di senină, o di de mult dorita libertate!

De la Teiuşi a doua gară e G h i r i ş lângă T u r d a. — Turda! Scrisă va fi cu litere de sânge pe paginele istoriei luptelor noastre naţionale! Aici a fost locuinţa dlui Dr Raţiu inainte de ducerea Memorandului la Viena. De aici a fost stimatul president silit a fugi la Sibiiu din causa canaliei de stradă şi a haitei ungureşti, care i-a dărîmat casa, i-a distrus toate mobilele din casă cu bolovanii ce sburau pe ferești aruncaţi fiind de ceata sĕlbatică şi barbară, care se pornise cu nebună turbare sĕ nimicească pe toţi aceia cari au cutezat sĕ ducă „Memorandul" la Viena. — Turda tot Turda a rĕmas. Barbaria şi lipsa de simţ uman a sluşbaşilor unguri aici in apropierea Turdei s'a dat mai urît pe faţă şi de astadată. Li-a fost ţandură in ochi cununa de stejar ce o primise presidentul incă la banchetul din Sibiiu de la fetele române. S'au repedit ca lupii şi au luat cu puterea acea cunună pentru pĕcatul, că pe funta ei era scris „Totul pentru naţiune". Au mai luat şi alte cununi şi voiau sĕ le iee pe toate câte le avea comitetul, dar' după ce s'a pretins energic, ca sĕ arete ordinul in scris, pe basa căruia sunt indreptăţiţi a lipsi pe comitet de averea sa privată, voinicoşii s'au retras. Astfeliu plecând mai departe au mai trecut pe la două staţiuni printre şirurile de Români ce 'i aşteptau, şi in sfêrşit la 6 ceasuri au ajuns la locul de judecată.

In Cluşiu de Luni dimineaţa neincetat sosesc cetele de Români din toate unghiurile ţerei, ca sĕ dee Ungurilor dovadă faptică şi ne mai trasă la indoială, că comitetul naţional numai gândul şi dorinţa lor, a tuturor Românilor o a implinit când a sĕvêrşit faptul pentru care acum stă inaintea judecăţii, şi că prin urmare osânda la care va fi acesta judecat, osânda intregei naţiuni române va fi.......

*

Căsĕtoria civilă in casa magnaţilor. In acelaş timp in care in Cluşiu s'a inceput procesul „Memorandului" pentru a infrica şi a turti poporul românesc in cele politice, s'a inceput in Budapesta in dieta magnaţilor desbaterea căsĕtoriei civile, pentru a lovi şi a topi poporul şi in cele bisericeşti.

Ţi se pare ca când s'ar fi deschis deodată toate porţile iadului pentru ca se inghită şi se prăpădească neamul românesc din această imperăţiă de pre faţa pămêntului.

Insĕ nici pe această cale nu le ajută Dumnedeu, pentru că umblă pe căi strimbe şi rătăcite.

Nu numai bărbaţii naţionalităţilor, ci şi capii bisericelor adevĕrat creştine au grăbit la Budapesta şi au inceput aşi ridica cu toată virtutea glasul contra căsĕtoriei civile, plămădită de calvini şi spriginită de jidani şi de unii slujbaşi d'ai stăpânirii.

La rênd au venit până acuma metropolitul catolicilor, apoi al Sêrbilor. Episcopii româneşti incă vor vorbi şi-şi vor apĕra biserica şi poporul.

Insĕ cu durere trebue se insemnăm, că pre cum in dieta deputaţilor am avut unii slabi de inger pre cum este S z e r b Cyuri, B e l e ş Iános, V u i a Péter şi alţi cari nu s'au ruşinat a vota pentru acea treabă păgânească, tocmai aşa videm că se poartă de slab in casa magnaţilor spahia de la Lucareţ Dr G a á l Iozsi.

Tot uscături triste in frumoasa pădure verde a neamului românesc. Este bine se-i cunoaştem pentru viitoriu ca toţi Românii cinstiţi sĕ se ferească de ei.

*

FOIŞOARA.

Peatra credinţei.

Istorioară din viaţa poporului

de Coriolan Brĕdicean.

(Continuare.)

Şi dându-şi calul obosit unui slugă, plecă alăturea cu Asan, trist, cu capul plecat, şi îi mai dise până a nu intra in casă.

— Fii bărbat, la ori ce rĕu fii pregătit Asane! Eşti fiu de beg. Şi se perdură in lăuntrul cetăţii in despărţĕmintele comandantului.

Intr'acea sĕ intêlni Nincu cu comandantul cetăţii Aradului intrĕ Biserica-albă şi Vêrşeţ, şi după ce l'a predat pe Aga ca prisioner, a primit ordin se meargă acum cu ai sĕi la Lugoş, se nimicească garnisoana turcească din cetate, şi după aceea intregindu-şi şirurile, cu voluntari noi câţi va putea ridica din popor, sĕ alerge la Timişoara, căci — dise comandantul — această cetate mie mi-e dată se o curăţ de turci.

Nincu cu ai sĕi plecă spre Bocşa, şi după puţină odihnă, când sĕ gătea de plecare, chinezul oraşului îi alergă inainte şi dise:

— Grăbiţi Lugoşenilor acasă, căci eri noapte a sosit ştirea, că Asan, fiiul comandantului cetăţii din Lugoş a jefuit biserica şi poporul, a luat tot aurul şi argintul cât a aflat şi fâcênd rob popor mult in deosebi tineri şi fete, a fugit pe drumul Şdioarei spre Turcia.

— Aşa? dise Nincu. După el numai copii! şi o luă spre Ezeriş, Prebul, Caransebeş, şi seara au şi fost in Caransebeş. Acolo incă nu s'a simţit trecerea turcilor.

Nincu vesti tuturor marea mângăere şi invingere a oştirei impĕrăteşti, şi ordinul fu primit de a ridica voluntari cât de mulţi.

Sebeşenii trimiseră in toate părţile oameni incredutţi, şi ca se ridice poporul, şi ca se afle de Caravana lui Asan.

La miedul nopţii a şi venit ştirea, că Asan e in Mĕrul, şi jăfuind şi predând se găteşte dimineaţa se plece 'nainte.

Nincu sări 'n sus.

— Care e om şi creştin se-mi urmeze.

Dise, şi incalecând pe cal plecă fără se privească inapoi. Toţi îl urmară, şi din Sebeş 60 de graniţeri, şi pe drum câţi fugari prigoniţi de turci îl vedeau; audind că merge in contra turcilor şi că vine dela invingerea cea mare peste turci, toţi sĕ inrolau in ceata lui Nincu.

Erau zori de dimineaţă. Razele zorilor de foc semnalară apropierea maestoasă a Aurorei.

Nincu şi opri calul pe deluţul d'a stênga satului, şi luptătorii sĕi sĕ adunară cu grabă inprejurul lui.

Era o ceată de voinici cu inima curată, insufleţiţi pentru credinţa şi legea strămoşească, bucuroşi de lupta in care 'şi puneau viaţa; căci binecuvêntarea părinţilor, fraţilor, surorilor şi a neamurilor, a impĕratului şi a tatălui ceresc le incăldea pieptul şi invêrtoşa braţul.

— Mergi Pavele cu un grăniţer şi caută unde sunt turcii. Nu zăbovi.

Pavel ascultă şi se furişă la vale cătră sat şi se pierdù prin grădini.

Nu trecură nici 10 minute şi o puşcătură sună in mijlocul satului.

Nincu comandă: „pe foale" copii, şi toată ceata s'a intins pe foale.

In sat — tăcere adêncă; numai câte un „Au doamne" sfăşietor spărgea din când in când linişteа, şi de după cum se audiră că se apropie de deluţul, pe care erau postaţi voluntarii.

Nincu! vĕdênd că turcii sunt mulţi la numĕr, ca sĕ-i poată atăca d'odată de 2 părţi, porunci unei părţi a armatei sale mici sĕ se retragă pe sub coasta dealului in tăcere şi se intre in sat; ear când vor audi cele d'intâi puşcături, se ese in spatele turcilor prin sat şi se-i atace; şi după ce se vor apropia bine, Nincu cu ai sĕi din deal vor susţinea lupta incet, chiar şi cu retragere.

Cam la un pătrar de oră 6 călăreţi turci, avantgarda armatei lui Asan eşiră din sat, apoi

Sinoadele bisericei ortodoxe române. Tocmai in aceste ḑile de luptă grea s'au deschis in temeiul statutului organic in Dumineca Tomii, 6 Maiu nou, sinoadele din archidiecesa Sibiiului și din diecesele Aradului și a Caransebeșului.

Din hotărîrile lor de până acuma se vede că sinoadele, in frunte cu archiereii, sunt tare ingrigiți pentru soartea bisericei viue. Insĕ cu atât mai mare bărbăţiă a implut pe archierei și pe deputații sinodului.

De și archiereii au grăbit la casa magnaților, eară mai mulți dintre deputați trebue se fie in Clușiu la procesul Memorandului, totuș sinoadele eparchiale își fac datorința prescrisă in statutul organic. Este de mirat cum toți cei buni și adevĕrați fii ai bisericei și ai neamului nostru sunt la locul lor și in bună ințelegere frățească se sfătuesc și hotăresc cele de lipsă pentru susținerea bisericei și pentru apĕrarea poporului.

Sunt ḑile mari și ispite grele. Acestea timpuri apĕsătoare arată limpede câtă putere de viață nesĕcată este in neamul nostru românesc.

Un gând pĕtrunde pe toți deputații sinodali, un suflet ii conduce pe toți in aceste timpuri primejdioase. Puterea lor este spriginul poporului credincios și nădejdea fără sfêrșit in sfințenia luptei pentru causa națională.

Românul nici când n'a fost așa mare și minunat ca in timpuri mari și in ispite grele.

*

Monument lui Avram Iancu. Lucru firesc că tocmai in aceste timpuri de lupte grele s'a ivit ideia de a ridica un monument lui A v r a m I a n c u.

Dacă jidanii și fanfaronii patriotici ridică monument lui Kossuth, care a afurisit casa domnitoare a monarchiei noastre, Românii au hotărît a ridica in Ardeal un monument vrednic lui Avram Iancu, care, credincios domnului țĕrii, a luptat in 1848/9 pentru apĕrarea tronului și pentru desrobirea și libertatea poporului românesc iobăgit de sute de ani.

In A b r u d, in Ardeal s'a constituit un comitet in frunte cu dl advocat Alexandru F i l i p, la care sunt a se trimite toate contribuirile de bani pentru ridicarea acelui monument național.

Se ne facem dară cu toții datorința pentru ca sĕ se vadă că ne știm cinsti și prețiui pe toți bărbații nostri cari luptă și sufer pentru popor și pentru causa națională!

C r o n i c ă.

Serată musicală-teatrală in Ticvaniul-mare. O bucurie mare ne cuprinde când vedem, că și țĕranul român, carele ḑiua ține in mâni plugul și sbiciul, eară seara notele și acord-signalul, se ridică și progresează, nu numai in privința materială, ci și spirituală, prin cultură atât pre terenul cunoscințelor elementare, cât și pre al artelor frumoase. O asemenea ḑi de bucurie ni-a oferit Reuniunea de cântări și musică „Armonia“ din Ticvaniul-mare, prin arangiarea unei „Serate musicale-teatrale“, impreunată cu dans, in seara ḑilei de 30 April n. c., adecă in Lunia Paștilor, cu ocasiunea rugei seau a chramului bisericei gr. cat. parochiale. „Serata“ s'a inceput, conform programei, cu concert, esecutându-se doauĕ cântece poporale: H o r a R o m â n u l u i de A. Glogoveanu și „D r a g ă c o p i l i ț ă“ de Gh. A. Dinicu; apoi doauĕ romanțe: C o r o a n a f e m e e a s c ă de Gh. Gheorghiu și S ê r b o a i c a de N. Ionescu. Toate piesele, armonisate pentru coruri bărbătești de I. Birou, fiind intonate cu multă precisiune și armonie, au fost viu aplaudate, deosebit „Sêrboaica“, care a trebuit bisată. Esecutarea a dovedit, că corul numitei reuniuni dispune de voci bărbătești puternice și flecsibile totodată, cum rar se aud pre la corurile de plugari.

După concert a urmat apoi teatru, care s'a inceput cu canționeta comică „H e r ș c u B o c c e g i u l“ de V. Alecsandri. Această canționetă, predată de Ianeș Brusture cu desteritate, a făcut mult haz, ear interpretul ei a fost acoperit de aplausele publicului.

Culmea producțiunii a fost insĕ piesa teatrală „V l ă d u ț u l m a m e i“ seau „Prostul l a i n s u r ă t o a r e“, comedie cu cântece intr'un act de I. Lupescu. Diletanții coriști au și predat'o și jucat in genere preste așteptare bine. Dar deosebit dintre doamne Maria I. Birou, in rolul „Smarandița“, o fată țĕrancă naivă, și Maria S. Bĕloane, in rolul „Cocoana Savasta“, o vĕduvă guralivă s'au produs foarte bine; — ear dintre bărbați, George Belea, in rolul „Vlăduțul“, fiul cocoanei Savasta cel prostocan, — carele inzădar se roagă intre bocete de mamă-sa, ca se-l „dee dracului mai lesne“ și se-l insoare cu Smarandița și până n'a invĕțat „boscoavna“, că știe „Tatăl nostru“ și „Creḑul“ dearostul și Smarandița nu-l știe, eară după ce se va fi insurat se va face tobă de carte“, — prin predarea șăgalnică și cu sentiment a rolului, a fost incărcat de nesfêrșite aplause.

După producțiune a urmat dansul, care s'a continuat cu insuflețire și veselie de cătră tinerime până in ḑiori de ḑi, când „Aurora“ salutându-i i-a trămis la ale lor, ducĕnd fie-care cu sine cele mai dulci suveniri.

Din aceste puține date reese, cred, succesul moral destul de satisfăcător al acestei „Serate“, și nu pot decât felicita, atât pre conducătorii acestei reuniuni de cântări, cât și pre coriștii ticvăneni. — U n o a s p e.

Producțiunile corurilor vocale. La s. Paști s'a ținut rugă in multe comune parochiale românești. In unele comune corul plugarilor români a dat producțiuni. Așa și in B e l i n ț corul mixt sub conducerea invĕțĕtoriului C. Pava a dat concert și teatru in zidirea scoalei. Toate au mers bine și lumea adunată și-a petrecut bine și a fost mulțămită. — Sâmbĕtă in ḑiua de s. Georgiu asemene a fost rugă in mai multe comune. Despre cea din G h i r o d a ni se scrie că de și timpul a fost tare uricios totuș corul mixt al plugarilor sub conducerea și dirigerea dlui teolog absolut Ion C h i ș o ḑ a n a exelat in toate piesele de cântare, pre cum și in producțiunea piesei teatrale „R u g a d e l a C h i s e t ĕ u“, scrisă de Iosif Vulcan. — In aceeași ḑi a fost petrecere românească și in comuna I e z v i n sub conducerea dlui invĕțĕtoriu Ioan Mateica, cu resultat inbucurătoriu.

---

după un interval se ivesc ca la 100 de călăreți, apoi pedestrime. Mai mult nu se vede.

O pușcătură trosnește, și unul din cei 6 turci cade. Ceialalți cinci opriră caii, apoi sĕ intoarsĕră la trupă. Toți călăreții turcești se pusĕră in mișcare, și tot mai pintenând caii țineau drept cătră dealul de unde a venit pușcătura. Când sĕ apropiară de poalele dealului, cinci pușcași bine postați pușcară d'odată și 5 litfe turcești sĕ tăvăliră după cai. Ceialalți sbierând sĕlbatic: „Alah!“ se repeḑiră la deal. Pedestrașii lui Nincu i jumĕtățiră cu o salvă puternică, și așteptau cu baionetele pe pușcă. Sĕ incepù lupta piept la piept; dar bărbăția și resoluțiunea bravilor voluntari respinse cu eroism atacul turcesc și restul nemernicilor incepea a sĕ retrage. Intru acea insĕ pedestrimea din vale vĕḑĕnd tovarășii sĕi in pericol, alerga cu pași repeḑi in ajutoriul lor.

Nincu lăsă se sufle retragere, căci din sat nu se auḑia incă nici un semn de atac.

Dar pedestrimea turcească dela mijlocul dealului d'odată se 'ntoarsĕ, și eară o luă la fugă in vale cătră sat.

Chimir alerga in calea lor și chiema pe toți luptătorii turci indĕrĕpt, căci prin atacul d'inapoi a detașamĕntului lui Nincu toate comorile eran in primejdie. Sclavii, fetele și viața lui Asan pierdută.

După ei voinici! strigă Nincu și se repeḑi cu iuțeala focului. Turcii abia acuma vĕḑură că atacul a fost intocmit de amĕndoauĕ părțile și ei sunt strîmtorați intrĕ doauĕ focuri.

După o scurtă, dar aprigă apĕrare căutară sĕ spargă șirurile celor ce iau atăcat din sat, ca printre sate și strade se poată scăpa mai ușor.

Această manevră le-a și succes turcilor; toți o luară la fugă in cotro putură.

Șirul de sclavi rĕmase in mâna voluntarilor, comorile, și arme nenumĕrate.

Toți erau veseli și feriçiți de invingere, numai Nincu căuta cu ochii de vultur pe Asan, fiiul comandantului, pe care a voit se-'l pierḑă, dar pe care nu-'l poate afla.

— Mi-a scăpat vipera, strigă Nincu furios, mușcându-și buzele. Dar tot nu mĕ las! Apoi dădù ordin sĕ se desfacă lanțurile amĕrîților sclavi și se-i adăpostească.

Pusĕ strajele de lipsă pe toate dealurile, dând ordin, că ori ce turc vor prinde, se-'l lege și se-'l pună sub strajă, până se va re'ntoarce el.

Și luându-și soții, Nincu eși din Mĕrul spre răsărit și dădură pinteni cailor și sburară inainte.

— P'aici nene Nincule a apucat, strigă o țigancă, care îi opri calea. Știu că cauți pe Asan, și pe . . . .

— Pe el babo Stanco, dar tu cum de ai ajuns pe aici?

— M'am ținut de bieții robi. Le-am mai dat apă și le eram de ajutor. Dar mai cu samă pentru Zoe.

— Cum și Zoe e intre sclavi?

— Acum numai e, căci Asan a luat'o cu el. A luat'o cu el ḑisĕ Stanca și arătă cu mâna cătră rĕsărit și s'a dus spre munți.

— Nincu nu mai ḑisĕ nimic, ci cu indoită iuțială grăbi cu soții sĕi ca și când ar fi avut aripi, mort de frică, că nu va mai ajunge pe contrarii sĕi.

Caii sforăiau turbați și tropoteau puternic. Munții sunt mari și căile ascunse.

A trecut aproape un ceas, decând aleargă Nincu in fruntea cetei sale voinice după fugarii turci, dar nici de urmă de om nu au dat.

Nerăbdarea lui Nincu creștea la tot pașul. Așa e; când te creḑi mai aproape de aceea ce dorești, — când după atâta luptă și chin se credea Nincu aproape de iubita sa Zoe — atunci mai iute sĕ vîră frica in inimă.

— Dar dacă totuși nu o voiu găsi, dar dacă a perit — sau au uciso? sĕ gândi el.

Scopul bun insĕ poartă pe cei drepți pe urmă bună.

Nincu și tovarășii sĕi, cu bărbăție de leu pășea tot inainte. D'odată la capetele duor aripi

Infiinţarea unei nouĕ reuniuni. La stăruinţele dlui invĕţătoriu Lazar Ciorman din Docnecea, carele pe lângă toate incordările contrare ale unor oameni slabi de ânger in 13/25 Martie au ţinut adunarea generală conştitutivă la care au participat un numĕr insemnat de persoane, şi au infiinţat o reuniune de cântări şi musică inscriindu-se ca membrii ai reuniunei 50 de inşi. Preşedinte s'a ales Constantin Mihailovici negutătoriu, vice-preşedinte Ioan Popovici oficiant, casariu Miloş Manoiloviciu negustor, secretar Milan Sazavicichi negustor, archivar Dumitru Maniu, ear instructor invĕţătoriul Lazar Ciorman. Ii dorim inflorire şi bună inţĕlegere!

Combaterea beţiei. Guvernul României a luat salutare dispoziţiuni pentru combaterea beţiei, care atât de mult roade la corpul naţiunii, incât demoralisarea poporului ia din ḑi in ḑi tot mai inspăimêntătoare dimensiuni. După-cum cetim in foaia guvernamentală „Timpul“, s'a trimis tuturor prefecţilor din ţeară un circular iscălit de domnii Lascar Catargiu şi Dr. Felix cu privire la combaterea alcoolismului din comunile rurale. Printre alte dispoziţiuni circulara conţine următoarele: Domnii prefecţi sunt obligaţi sĕ ecludă din consumaţie rachiul făcut din spirt brut şi nerafinat. Sĕ intervină pe lângă consiliele comunale ca sĕ reguleze poliţia cârcimelor. Sĕ iee dispoziţiuni, ca cârcimele din sate sĕ inchidă de vreme seara şi sĕ nu permită jocuri de noroc in cârcime. Sĕ nu permită cârcimarilor sĕ-'şi deschidă cârcimele in ḑilele de Dumineci şi sĕrbători pe timpul oficiării serviciului divin. Sĕ oprească pe cârcimari sĕ vêndă rachiu pe amanet. Aceste dispoziţiuni strict aplicate vor aduce cele mai mari foloase poporaţiunii rurale.

Biserică trăsnită. Din Alba-Iulia se scrie „Gaz. Trans.“ (nrul de Dumineca): „Cu prilegiul inmormêntărei lui Kossuth, unica biserică din Alba-Iulia, care a arborat steag negru, a fost biserica ev. luth. a Saşilor. Aḑi la orele $11^{1}/_{2}$ a. m. a fost lovită de un fulger, şi s'a aprins. Nişte pardositori români, cari lucrau in apropiere, au stins focul.“

Dăruiri. Elena Băneş şi Liuba Băneş din Tornia, au dăruit sf. noastre biserici doauĕ prapore de mĕtasă curată. Praporele au fost sfinţite in ḑiua de sf. Paşti. Cu aceasta ocasiune Cuviosia Sa părinte Vasile Mangra, carele era oaspele comunei noastre, a rostit o frumoasă cuvêntare ocasională, desfăşurênd in mod plăcut şi inţeles de toţi insemnătatea steagului din timpurile cele mai vechi până in ḑilele noastre. Dumneḑeu sĕ resplătească dăruitoarelor jertfa adusă pe sf. Altariu şi sĕ dee ca in sinul creştinilor sĕ afle cât mai mulţi imitatori şi imitatoare, ear Cuvioşiei sale îi ḑicem: am remas incântaţi de preţuitele cuvinte adresate noauĕ. — Tornia, la 20 Aprilie v. 1894. Georgiu Petrovici inv. gr. or. român.

Dăruire. Economul măestru (cojocar) din Parţa Iovan Radovan in „Dumineca Florilor“, a dăruit sf. biserici gr. or. rom. din loc, o masă, un măsai pe masă, un măsai pe prestol, o perină de ingenunchere, pe dênsele inscripţia „Pentru ertarea pĕcatelor reposatei Maria Radovan“ in fine 2 lumini cu pantlici in preţiu de 1 fl 02 cr. Toate darurile fac suma de 11 fl 50 cr. După terminarea serviciului divin s'a ţinut părăstas intru pomenirea reposatei fiice Maria Radovan la care cântările funebrale le-a esecutat corul vocal bis. al plugarilor gr. or. rom. din loc. Pentru cari daruri in numele credincioşilor gr. or. rom. din loc invĕţătoriul A. Blasiu aduce respectivului dăruitor mulţămita publică.

Mulţămită publică. Provedinţa divină trimite pre oamenii sĕi in locurile primejduite in momintele cele mai supreme, ca sĕ mântuiască poporul asuprit de nimicire. Astfeliu ni-a trimis şi nouĕ Românilor din Vinga, cari abia numerăm 40 familii de jeleri, pre binefăcĕtoriul nostru, in persoana dlui advocat G. Lazaru, a căruia nume, pentru multele binefaceri au devenit bine cunoscut. Domniei sale avem a mulţămi mult, că astăḑi mai există parochia română din Vinga, deoare-ce inainte de aceasta cu câţiva ani biserica noastră era negligată, negrijită, lipsită de ornate, scaune şi dimpreună cu casă parochială in stare de a se ruina. Ba chiar până acolo ajunsesem, că detrăgênd senatul oraşului ajutoriul de 200 fl. cu care se plătea cantorul, in lipsă de salariu cantor nu se mai putea ţinĕ in sânta biserică nici serviciul divin. La zeloasa intrepunere a dlui G. Lazaru insĕ s. noastră biserică s'a reparat şi proveḑut cu ornate, casa parochială reparată radical, acoperită de nou, aşa incât privindu-le toate aceste, umple de bucuria inima credincioşilor din Vinga, cari nu mai sperau, că mica lor parochiă din lipsa mijloacelor sĕ se mai poată susţinĕ. In fine edificiul scoalei cumpĕrat in anul acesta incoronează faptele binefăcătoriului nostru, şi fiind că nu suntem in stare a-i da altă mulţămită pentru nobilele sale fapte, — convinşi fiind, că cine nu ştie stima şi distinge pre binefăcătorii sĕi, nu este demn de ei, — ne ţinem de plăcută şi sântă datorinţă a-i aduce pre această cale mulţămită publică, rugând pre Dumneḑeu sântul ca se ni-l ţină la mulţi ani, dimpreună cu stimata-i familiă, şi se trimită in toate locurile româneşti astfeliu de oameni devotaţi naţiunei, bisericei şi scoalei româneşti, cum este on. dn Georgiu Lazaru. Cu stimă, Vinga, in 29 Aprile 1894. Petru Stefanoviciu, Ilie Haica, Todoru Stoian, Petru Gasparu, locuitori din Vinga.

Slavii din America. Intre Slavii din America, mai ales intre Slovaci şi intre Ruşii galiţiani, se lăţeşte foarte mult ortodoxia. Numai de curênd au trecut la ortodoxism 700 de persoane in Pittsbourg şi 600 in Wilkesbar.

Felurimi.

Greutatea unui miliard. Un miliard cântăreşte in argint 5 milioane de kilograme, in aur 322.580 kilograme, in bilete de câte o miă de franci 1770 de klg. in bilete de 100 de fr. 11.580 klg. Pentru transportul unui miliard admiţênd, că un om poartă 100 de kilograme, ar trebui in bilete de o sută de franci, 115 oameni; in aur 3225 de oameni, in argint 50,000 de oameni. Un miliard in bilete de câte o sută de franci ar forma 2000 de volume de câte 500 de pagini fie-care.

Flegma unui Engles. Intr'una din ḑilele trecute un incendiu violent a prefăcut

---

de munte o strigare ca de goană de lupi sfaşiă aerul: „Ţine măi! Ţine măi!“ se aude din vêrful unui deal la celalalt şi d'acolo resună inapoi tot: „Ţine măi! Ţine măi!“

Nincu şi ai sĕi indreptând privirea spre vêrfurile dealurilor, veḑură doauĕ cete de pĕcurari, cari ridicând ca de ameninţare bâte, furcere şi topoare, le făceau sĕ vîjăie in aer, strigând neintrerupt: „Ţine măi! Ţine măi!“

Românaşii voinici se opriră ca se deschilinească ce e?

Puţin stătură, şi Nincu arĕtând cu mâna dreaptă spre vale ḑise: „Eată-i! Eată-i!“ Căci din fundul văii, dintre dealuri se zăria landşele şi fesurile unei cete de călăreţi turceşti, carea se silea se resbească pe culme in sus.

Ciobanii şi ei negri de ură contra turcilor, le opreau calea.

Acum recunoscŭ Nincu că e pe urmă bună şi cu repeḑiciunea fulgerului indreptă pe ai sĕi către ceata turcească. El îi atacă de 'napoi, pĕcurarii buiră la vale ameninţêndu-i in faţă.

Incăerarea fu grabnică şi se sfêrşi iute; căci turcii strĕmtoraţi de toate părţile incepură a se despărţi unul de altul, căutând se scape care cum poate.

Vr'o cinci călăreţi turceşti, cei mai aleşi, se deslipiră dela inceput de gloată, şi până se luptau ciobanii şi voluntarii cu turcii prinşi piept la piept, acei cinci călăreţi era p'aci p'aci se ajungă culmea dealului. Nincu insĕ cu gândul mai mult la Zoe. Nincu, care ar fi cinstit viaţa tuturor turcilor pentru Zoe vià, căuta ce căuta printre şirurile luptătorilor, dar nu afla ce căuta.

In nelinişteа, nerăbdarea şi frica sa insĕ, el zări mai nainte pe cei cinci călăreţi turceşti, şi dând pinteni calului sĕu 'şi indreptă paşii drept spre ei.

O pocnitură de puşcă se auḑí din deal.

Calul celui din fruntea celor cinci turci cade in genunchi. Călăreţul turc sare in grabă pe alt cal şi fuga.

— După ei copii! strigă Nincu. El e Asan! strigă Pavel, mâncaiaşi sufletul. Şi-i luară la goană.

După coama dealului insĕ se incepù o pădure deasă. Cei cinci turci apucară care in cotro prin pădure.

XV.

După un restimp de jumĕtate de oră românii se re'ntoarseră dela urmărirea lor. Doi turci au fost prinşi. Era Caravan şi Mustafa cei ce aveau odinioară poruncă se sugrume pe Nincu şi pe Partenie in arestul din zidurile cetăţii Lugoşului.

— Legaţi-i şi se mergem, strigă Pavel către un tovarăş al sĕu, căci ceialalţi poate că au scăpat!

— Dar unde-i Nincu? Nincu!

Nincu, care apucase pe urma lui Asan şi p'aci-p'aci era se pună mâna pe el, fu prevenit de Asan — carele recunoscând pe Nincu, şi ştiindu-l mort, se credea urmărit de insuşi moartea in chipul lui Nincu şi mai bine decât se-i cadă in ghiare, scoase pistolul dela brĕu şi şi-l sloboḑi in gură incât i-se sfărimă capul şi căḑu mort la pămênt.

Nincu dete poruncă unuia dintre voluntarii ce-l insoţea se ia armele şi tot ce e de preţ după Asan, cară el se re'ntoarse şi ajunse cu mult inaintea lui Pavel şi a ortacilor lor inapoi in vêrful dealului.

Era mâhnit de tot.

Asan e mort; dar unde e Zoe?

Voind se aştepte re'ntoarcerea fraţilor sĕi, s'a dat jos după cal.

Un cioban cărunt şi gârbovit se apropiă de Nincu.

— Bună ḑiua căpitane ḑise ciobanul.

— Bună ḑiua moşule.

— Tu ai lovit calul turcului ce căḑu mai nainte? Intrebă Nincu.

— Eu Domnule Căpitan. Şi te rog se vini până in vale, căci pe calul, care a căḑut, am aflat legată de şea o fată şi e mai moartă. E romăncă d'a noastră, poate că o vei cunoaşte.

— Ah! unde e? ḑise Nincu spăimêntat, şi alergă in cotro arăta moşneagul cu bâta.

in cenușă la Granada marele otel „Waschington“. Focul a isbucnit la prânḑ, pe când o mulțime de oameni se aflau la masă. Când s'a dat prima alarmă, s'a iscat o panică nespus de mare și o invălmășală de nedescris. Fie-care alerga spre odaia sa, ca se-și scape lucrurile, pe cari le avea. Un Engles a făcut insĕ escepție dintre toți. El a luat aparatul sĕu fotografic și cu mare sânge rece a inceput se ia schițe de pe scenele tragice, cari au inceput, când s'a anunțat focul. Un chelner vine la Engles și-i ḑice: — Domnule, lasă aparatul, haide repede, că-ți arde bagagiul.... Fugi de grabă. Englesul își inchise aparatul, se suí sus pe scări luà din odaia sa singurul geamantan, pe care-l avea și a plecat incet de tot ḑicĕnd chelnerului: — „Ia ascultă-mĕ băiate, sĕ nu uiți se-mi aduci vis-a-vis in prăvălie o cafea...“ Imprejurul Englesului cădeau lemne aprinse, ear oamenii desperați se aruncau pe ferești.

Cultura tutunului in Bulgaria. Agricultorii din Bulgaria se dau tot mai mult la cultura tutunului, fiind-că aceasta se plătește mai bine decât accea a grâului și a viței. După ultimele date statistice, stabilite in anul 1891, Bulgaria a produs 2.214.051 kilogr. de tutun cu 97.166 kilogr. mai mult decât anul 1890. Din această cantitate 1.670.843 kilogr. s'au prelucrat in cele 95 de fabrici existente de cătră aproximativ 1600 lucrători, ear 214.133 kilogr. s'au exportat brut și in stare lucrată.

Bogăția in Francia. O dovadă eminentă despre uimitoarea prosperitate, ce se constată ḑi cu ḑi in Francia, este și resultatul ultimului imprumut contractat de orașul Paris in interiorul țĕrii, orașul al cărui consiliu comunal este compus numai din radicali și socialiști, prin urmare s'ar putea presupune o oare-care neincredere din partea publicului, care își plasează banii in obligațiuni de a-le orașului. Capitala Franciei s'a adresat ḑilele trecute publicului, ca sĕ-i imprumute 200 milioane franci. După „Figaro“, resultatul imprumutului este următoriul:

Numĕrul obligațiunilor emise de oraș și oferite publicului in schimbul banilor ceruți, a fost de 558,235, ear publicul a subscris 49,894,000 obligațiuni. Suma totală a primei rate, ce fie-care subscriitoriu trebuia sĕ depună in momentul subscripției, se urcă la 49,411,75 fr.; atât cerea orașul, ear publicul a vĕrsat la locurile de subscripție un miliard și cinci milioane de franci. Din cele 588,235 obligațiuni ale orașului Paris, 220,282 sunt declarate, ca nereductibile, ear 367,953 ca reductibile, așa incât fie-care subscriitoriu mare va căpăta numai 7 in loc de 1000 subscrise.

„Figaro“ își esprimă mulțumirea de acest resultat prin următoarele cuvinte: „Aceste cifre deșteaptă in noi o mândrie legitimă; ele dovedesc vitalitatea strălucitoare a țĕrii noastre, munca sa fără preget, reservele mereu crescĕnde ale banilor economisiți, de care nu s'a știut, precum și bogăția tot mai mare a Franciei.“

Economiă.

Despre cafea. Pe ḑi ce merge ne depărtăm tot mai tare și mai tare de datinele celea ereḑite din moși strămoși; unora nu li se pare destul de frumoasă limba, și o inlocuesc cu cea nemțască, franțozască, ori chiar cu cea ungurească, numai românește se nu se vorbească la ei in casă; altora nu le mai convine cioarecul, opinca, pieptariul și căciula străbună, ci — de și au ocupațiuni cari poftesc haine trainice, răbdurii, — imbracă ciobota cu tureacul lung sĕcuesc, in care iarna degeră piciorul ear veara se opărește. Așa stăm și cu mâncările. Strămoșii nostrii i n c e p e a u c u o a u ĕ l e ș i s f â r ș a u c u b r â n z a vre un prânz mai mare, ear noi măimuțând pe strĕini am introdus multe de toate intre cari și cafeaua. Nu-i vorbă ca dejun, un păhar de cafea cu lapte cu o faliă de pâne bună este un lucru tare cinstit pentru cel ce poate fi pe amiaḑi cu prânzul dinainte, dar pentru cel ce dă din spate de pe la 5 oare dimineața până-i cruce amiaḑi și atunci are numai pânea goală ori cu ceva bucată uscată lângă ea, pentru acela cafeaua e de puțin folos. Dar fiind că cafeaua se introduce și incă nici nu tare incet până și prin familiile mai sĕrace, care nu știu chiar bine multe de toate, ne vom pune a vorbi aci ceva despre ea.

Cafeaua ca beutură are insușirea de a alunga somnul (insușirea antiseptică ḑic domnii), poate chiar din asta causă o beau doamnele dimineața (colea cătră amiaḑi) ca se le sară somnul; știu insĕ de bună seamă că desbederii, cari petrec nopțile la measa rotundă la a glăjilor umbră, colo după ce li se ingreună bostanul, cer cafea neagră, care — ḑic ei — îi mai agerește, le mai alungă somnul. Am cercat și eu puterea alungătoare de somn a cafelei negre, dar am aflat că pentru mine nu o are; eu adorm după cafă doară mai curund decât fără ea. Dar chiar dacă cafeaua are puterea de a alunga somnul, mult și-a bătut omenimea capul se afle anume care parte a ei are aceea putere; dar in zădar, la atâta minte incă n'a ajuns omenimea.

Contra pregătirei cafeiului, daună, se fac dese pĕcate neiertate. Pentru binele și folosul public vom da aci unele impărtășiri, cari ne pot servi drept regule: Se nu judecăm cafeaua după coloarea boanelor, ci după gust; la prăjire se fim cu băgare de seamă la aceea, ca se nu o ardem până va fi neagră, ci — când va avea coloarea brună ca castanele — se o luăm dela foc, căci la din contră, arḑindu-o, se dissoalvă materiile oleioase, ear cafeaua remâne amară și cu un gust rĕu. Cafeaua prăjită nu se pune numai decât intr'un vas strimt, că acolo s'ar reci numai incet și până sĕ se recească s'ar arde, ci o imprăștiem pre o sită ori pre ceva curpător mare. După ce s'a rĕcit cafeaua o punem in vase de tinichea ce se inchid bine și cu ele la loc sbicit, dar nu prea cald; mulțimea boanelor ce vrei se le macini nu se mĕsură cu vasul, ulcica ori păharul, ci cu cumpĕna, cu cântarul, de oare-ce boanele de cafea soarte ușoară, prin prăjire devin mai mari decât boanele soarte mai grea și mai puteroasă, așa cât o ulcelucă de cafea soarte ușoară avem mai puțin de cât in o ulcea de asemenea mărime dar soarte mai bună, mai grea. Avem de pus pentru fie-care fingiă cam 8 grami cafea măcinată; cafeaua sĕ se macine cât numai se poate de fin; cu cât e mai fin măcinată, cu atâta mai bună se face, nici că-i ertat se o fierbem, ci turnăm numai preste ea in mașină apă fierbind, care trece in jos prin făina de cafea ce e pe un ciur; cafeaua, indată ce e filtrată (scursă) trebue preparată și consumată (mâncată ori beută) căci prin incălḑiri repețite își pierde aroma. — i.

*

Creșterea purceilor. Dacă a dat Dḑeu de scroafa a fĕtat in pace și atât ea cât și purceii sunt sănătoși, atunci puțin lucru avem cu creșterea lor, vedem ca scroafa se fie nutrită bine ca se aibă lapte de ajuns și grijim ca se nu-i inădușească ori sdrucească. Unii s'au indatinat a rupe dințișorii cei ca acele, cu cari vin purceii pe lume, căci cu aceia mușcă pe mamo de țiță cât acele sângeră, de nu-i mai pot suferi la țiță și astfel tângesc. Operațiunea aceasta insĕ sĕ nu se intêmple in apropiarea scroafelor, căci la sbieratul purceilor ele ar veni in furiă și bolnave fiind și din causa fĕtării — ar putea chiar muri, seau cel puțin a se bolnăvi.

Contra sdrucirei purceilor din partea mamelor lor se recomândă multe de toate, numai nĕcasul că aci avem de lucru cu ființe neințelegătoare. Inainte de toate se vedem ca in coteț (cocine) se fie paie multe, că

Când a ajuns mai in vale, zări o ființă femeiască intinsă pe earbă.

— Eată-o ḑise el, și căḑu in genunchi lângă Zoe, — căci ea era.

Lacremi de bucurie umeḑiră ochii lui Nincu și cuprinḑindu-i capul cu amĕndoauĕ mânile, ca și când i-ar fi frică, că o scapă earăși, privind la ea cu toată fericirea o sĕrută pe frunte.

Zoe ca atinsă de fulger tresări, deschise incetișor ochii; privi tainic in fața lui Nincu, voi se-și ridice capul, dar acela căḑu inapoi; ochii i-se inchisĕră, un surìs i insenină fața galbină ca ceara — și nu mai dete nici un semn de viață.

Zoe! in spaima, frica, teroarea neintreruptă căḑind d'odată in fuga mare a leșinat, și nu mai știa de sine. Viă e, ori e moartă? atunci i apare fața unui mort creḑut.

Va fi gândit sĕrmana Zoe, că e pe lumea cealaltă și acolo vede fața iubitului seu Nincu, despre care i-a ḑis Asan de nenumĕrate-ori că e mort, că l'a ucis.

Ciobanul bĕtrân privea cu multă durere la Nincu și la Zoe, apucă mâna lui Nincu și ḑise:

— De nu veniam ingrabă, peria biata fată, căci calul rănit pe care era legată, de dureri incepuse a se intinde, și voia sĕ se tăvălească. — Acum e scăpată!

— Ce ḑici?! Ori nu veḑi că nu se mișcă, nu arată nici un semn de viață?

Dicĕnd acestea Nincu, își plecă capul pe pieptul fecioarei și ascultă.

— Inima-i bate cu iuțimea baterei inimei mele. Ai dreptate moșule! E incă in viață. Doarme. S'a gătat suferința! Dormi liniștită. Ai adormit in primejdia de a intra de viă in mormênt și bun a fost Dḑeu. Te vei trezi eșită din mormênt la viață in brațele celui mai fericit mire al teu. Moșule! ean strigăți ortacii, și căutați ramuri, nuele și frunze. Iute se faceți un pat de purtat și se-l aduceți, căci această fată e Zoe, fata obercnezului din Lugoș, și pentru mine — de o voiu vedea earăș vie — e resplata cea mai frumoasă, pentru tot ce au suferit.

Nincu căută in desagii de pe calul căḑut a lui Asan și află o mulțime de bani și pietrii scumpe.

In scurt timp patul fu gata și Pavel cu ciobanii așeḑară pe frunze verḑi gingașul trup al Zoei. Eară patru ciobani tinĕri voinici luară patul pe umeri și așa in frunte cu Nincu porniră spre Mĕrul.

Moșneagului cioban, care a rănit calul lui Asan, i dădu Nincu și pentru sine și pentru ceialalți ciobani o frumoasă sumuliță de galbeni din cei aflați in disagii lui Asan, ca se țină minte și se aibe bucurie și el de ḑiua aceasta de isbândă și fericire pentru toți bănățenii și in deosebi pentru Nincu.

(Incheiarea va urma.)

atunci purceii se tăvălesc in ele și moi fiind — chiar de se tăvălește scroafa pe careva — poate eși de sub ea cât de cu greu. Asemenea se recomândă drept așternut durăturile de la gileul mĕsarilor, ogrinji, turnumetă ș. a. Mulți sunt cari, indată după fĕtare, aleg purceii de la scroafe, ţinêndu-i in lădi calde, cu deosebire iarna, ca se nu ingheţe. Dar acest lucru are adese-ori urmări rele, că scroafele nu numai că nu-i primesc se sugă, dar ii chiar mănâncă. Mai bine e ca se facem coteţele calde și purceii se remână la ele cel puţin câteva dile ca sĕ se deprindă bine scroafele cu ei. Dup'aceea ii putem și despărţi și slobodi la mame numai pe timpul suptului, de 3—4 ori pe di.

Scroafa, pe timpul cât lăptează, trebue nutrită bine, ca se fie in stare se producă lapte destul pentru purcelași. Nutremintele acre-i sunt oprite. Cele mai potrivite nutreminte pentru ele sunt lăptăriile, cartofii, lăturile făcute cu fărinuri de orz, cucuruz, tĕrițe etc. După 3—4 sĕptĕmâni prind a se deprinde purceii cu nutremênt de a mamelor lor.

Inţĕrcarea purceilor se intêmplă conform scopului pentru care-i creștem. Ii creștem pentru vindare — atunci ii inţĕrcăm după 4—5 sĕptĕmâni; de-i creștem insĕ pentru prăsilă, nu-i inţĕrcăm până-s de 7—8 sĕptĕmâni.

Mișcarea purceilor in liber, la soare, le este foarte prialnică, le desvoaltă musculatura și le inţepenește oasele; chiar și porcilor deplin crescuţi le face bine mișcarea că li se intărește corpul se poată purta greutatea grăsimei.

Cel mai potrivit nutremênt pentru purceii mici, când ii deprindem se mănânce, este sĕcara, lăturile bune și apa proaspĕtă. — i.

*

Daţi apă proaspĕtă porcilor! Deși porcul primește dilnic mai mult nutremênt apătos, totuși cere ca se i se dee și apă curată, proaspĕtă, cu deosebire in timpul cel călduros al verei. Nu putem din destul recomanda apa curată, proaspĕtă, cu atât mai vêrtos că mulţi au pĕrerea rĕtăcită, că porcul s'ar afla destul de bine și in necuraţeniă, și deci ii dau ori ce apării necurate, puturoase chiar. Vedi bine că dacă-l arde setea, bietul dobitoc trebue se bee ce-i dăm, de multe ori chiar și de s'ar bolnăvi, că el n'are graiu se ne spună ce-i place și ce nu, ce-i priește și ce-i strică. In interesul bine inţeles al posesorului este se cerce numai și va vedea cu câtă lăcomiă sĕ aruncă porcul la apa proaspĕtă, curată; cât de bine se află după ea, și atunci de bună seamă va inceta de ai mai da câte hălăciuge de lături rele in loc de apă curată. — i.

*

Limpedirea vinului de mere (poame). Dacă poamele au fost bune și procedeul corect, vinul de sine devine și rĕmâne limpede. Sĕ intêmplă insĕ adesea, ca vinul sĕ fie tulbure, sau odată limpedit sĕ se tulbure și negrească. Atari vinuri se limpedesc in modul următor: Se amestecă cu 5—10 la sută drojdii de vin proaspete; sau cu 1 litru lapte dulce smântânit (écrêmé, abgerahmt), sau cu $^1/_4$ litri cleiu de pește de hectolitru. Mai ântâiu trebue incercat mijlocul in o sticlă. Se umple o sticlă cu vin (cam 1 litru), se amestecă cu 4 linguri de drojdii, sau o linguriţă de lapte, sau $^1/_2$ linguriţă de cleiu de morun și se scutură bine. Dacă după câte-va dile se limpedește vinul din sticlă, se poate imbunătăţi și vinul din butoiu. — In cele mai multe casuri reușește mai bine limpedirea cu lapte.

*

Starea sĕmĕnăturilor. In dilele din urmă a plouat aproape in toate ţinuturile ţĕrii; in unele locuri au fost ploi torenţiale cari au cam culcat sĕmĕnăturile. Peatra sau grindina n'a făcut mare daună, insĕ negura ce s'a ivit in unele districte pe ţermurul drept al Dunării a fost stricăcioasă pentru pomii infloriţi. G r â u l d e i a r n ă se desvoaltă exelent pretotindinea. S e c a r a a suferit prin uscăciune, in unele locuri s'a arat din nou. Mai bine stă secara in ţinutul de sus și pe ambi ţĕrmuri ai Tisei. Din Ardeal asemene se raportează că secara stă bine acolo. Sĕmĕnăturile de primăvară, anume, o r z u l, o v ĕ s u l și c u c u r u z u l stau binișor, se pricepe, numai acolo unde a plouat. N u t r e ţ u r i l e promit o recoaltă foarte bună. F ĕ n a ţ e l e și p ă ș i u n i l e stau bine. In ţinutul T i m i ș o r i i incă a plouat binișor, in douĕ nopţi insĕ a fost vênt geros, care a stricat plantelor gingașe și pomilor de minune plini de fructe. —

*

Exportul ţevilor de vișini. Se atrage atenţiunea singuraticilor și a reuniunilor agronomice asupra exportului de ţevi de vișini din Bănat la Newiorc in America. Aceste ţevi din lemn de vișini, cireși, castan sĕlbatec, supranumite de Mehadia, sunt in America foarte căutate și se face mare negoţiu cu ele. Informaţiuni și deslușiri se pot căpĕta deadreptul și de la agentul Mr. Otto Kaaf in Newyork, strada Pine 69.

*

Vasele goale. Buţile mucedite se pot curăţi in deosebite moduri, e de observat insĕ ca in ele apă fierbinte se nu punem, până le-am curăţit mai intâiu de mucedeală, ceea ce o putem face frecându-le cu o periă aspră. Căci prin udarea mucedelei cu apă caldă se formează materii puturoase și cu rĕu gust cari intrate odată in lemn, cu greu se pot delătura. Mai intâiu de toate așa dară butea se spală pe din lăuntru cu apă rece, frecându-o mereu cu o perie aspră și limpedindu-o continu.

Pentru manipularea mai departe se recomândă mai multe mijloace. Se curăţesc vasele cu obori ori cu apă fierbinte, după ce in aceea apă s'a pus var nestins, soda, pucioasă; oamenii nostri spală vasele cu apă in care au fiert frunde de nuc etc.

De avem un aparat potrivit, e bine se aburim buţile. Apa fierbinte se rĕcește — de nu o avem in mĕsură destul de mare, cât nu mai folosește nimic.

Varul nestins și soda ar fi bune, dar cel de intâiu are partea sa rea că, părţi din el se induc in porii lemnului, care apoi ear se descompun, după ce umplem butea cu vin bună-oară. De vom văpsi lemnul de stejar cu var ori soda disolvată in apă și-l vom lăsa apoi la aer, atunci vom observa că se face brun, se formează o crustă pe el. Dacă deci cu o asemenea fluiditate vom umplea o bute și o vom lăsa așa timp mai indelungat, atunci in acele locuri, unde lemnul umed vine in atingere cu aerul, incă se va forma o materiă brună, care la curăţire numai cu greu se lasă a fi delăturată, mai târdiu insĕ de n'am curăţit'o bine, intră in vin.

Dacă așa dară voim se folosim soda — (că varul din mai multe cause nu se poate recomanda) atunci trebue se umplem vasul bine cu fluidul in care am disolvat'o, computând la fie-care hectolitru de apă $^1/_4$ chilo soda, și-l ţinem astfel plin 4—5 dile. Apoi il golim și clătărim de câteva ori cu apă curată, rece.

Aceasta lucrare a avut resultate bune, pe tot locul unde s'a practicat. Chiar așa distruge plantuţele mucedelei și rarul hidrosulfuric, precum și sulfurul (piatra pucioasă.) Dacă din aceasta sare disolvăm 1 litru in 10 litri apă și frecăm cu o periă muiată in ea bine internul buţilor, apoi le limpedim cu apă, vedem că ne rĕmân mai bine curăţite decât cu ori ce alte materii. Din asta causă se recomândă dară pucioasa și apa mai tare decât toate cele lalte.

Am vĕdut apoi oameni cari cred a face bine dacă la curăţirea buţilor se folosesc de amêndoauĕ mijlocele acestea, adecă de soda și sulfur, de odată. Dar nu fac bine, de oare ce una singură ori care distruge mucedeala, dar la olaltă nu au nici o influinţă, căci âmbinate dau o sare nefolositoare. — i.

*

Curăţirea petelor de oleu și grăsime de pe mobile. Se incăldesc jemle proaspete in mașina de gătit, ear când acestea sunt ferbinţi, luăm una o rupem in doauĕ și cu miedul frecăm pata. Aceasta o continuăm, luând in continuu altă bucată proaspetă, până dispare pata. —

*

Preţul ferului. Ferul — atât de ieftin — poate după fineţa lucrării și scop sĕ ajungă un preţ fabulos. O bucată de fer, in preţ de 30 cr., poate sĕ ajungă: ca potcoave, preţul de peste 1 fl.; ca unelte, 2 fl.; ca obiecte de artă, 20 fl.; ca ace, 30 fl.; ca bumbi, 300 fl.; și ca arătătoare sau arcuri de ceasornic, până la 20,000 fl.

Higienă.

Contra durerii de cap. Negrele din ţerile cele fierbinţi folosesc contra durerii de cap ce o capĕtă de fierbinţelile cele mari de acolo, următoriul mijloc simplu: Taie in douĕ o citroană și fie-care jumĕtate o pun pe o têmplă cu tăietura spre piele, unde o leagă ţeapăn cu o cârpă. Și durerea de cap dice că le trece de loc. — i.

Ghicituri.

43) Am doauă fete; una se tot spală alta nu se mai spală; și e mai frumoasă care nu se spală decât care se spală!
(Petrile și roata dela moară.)

44) Me duseiu in pădurice, găsiiu oauă de bobice, luaiu noauă lăsaiu doauă la bobice se mai oauă! (Crunpenele.)

45) Părinţii acum se nasc și copii 's in vêrful casei! (Focul.)

46) Teiul ţine pre alunul; alunul ţine pre gorunul, și gorunul ţine broascele!
(Butea cu curechiu.)

47) De ce ști tu și Dumnedeu nu știe?
(De frică.)

48) Ce nu-i nici in ceriu nici pre pământ, nici in casă, nici afară? (Fereastra.)

49) Tata lung, mama lată, sorumea bubată, fratemi-o bolând!
(Parul, loza, strugurul, și vinul.)

50) Rug de fer pe deal de os!
(Briciul pe barbă.)

51) Trupul capul mi-e tot una,
Pe un picior stau totdeauna
Haine am nenumerate
Și le port toate 'nbrăcate!
(Curechiul.)

52) Truchină pe truchină; ales voinic cine o desghină! (Cartea.)

53) Rĕsteu rece peste apă trece.
(Șerpele.)

54) Casa unui crai intr'un vêrf de scaiu!
(Macul.)

Têrgul de producte.

In piaţele din ţările esterne comerciul s'a îndreptat inse tendenţele preţurilor nu se urcă.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele se urcară puţin in preţuri. Cu mult mai bine au fost căutate şi plătite nutreţurile.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 110,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 6 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 60 cr. — 5 fl. 90 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 5 fl 16 cr.—5 fl 20 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 26—5 fl 32 cruceri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 7 fl 46—7 fl 74 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 5000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 92 cr. — 6 fl. 17 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 58 cr. — 5 fl, 70 cr. in fine inse remase cu 5 fl. 70 cr. 6 fl. 22 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. -- 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au căḑut cu 50 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa 1 fl 80 cr. ca covrigii 3 fl — de fabrică 1 fl. 20 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 5 fl. — A i u l 40 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 9 Maiu 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
" " " " 10.000	4%	—.—
" " " " pr. 31 Mart.		118.30
" " coroane ung.	4%	95.40
" " " " pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
" " " de stat, 1889, aur.,	4½	127.50
" " " " " " arg.	4½	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
" " " " 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4½%	101.—
" " " " croate	4½%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
" " croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
" hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4^2/_{10}$	98.50
" " " " " Febr.-Aug.	$4^2/_{10}$%	98.50
" " " " arg. Jan.-Jul.	$4^2/_{10}$%	98.50
" " " " " Apr.-Oct.	$4^2/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
" " " " 1860, 500	5%	147.—
" " " " 1860, 100	5%	159.50
" " " " 1864, 100		198.—
" " " " 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
" cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
" " " " " " (stamp. austr.)	3%	39.—
" soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

B a n c e.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
" pe acţii Budapestană 100	128.50
" " " a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
" " " gen. ung. 200	—.—
" " " " " din 31 Mart.	442.=
" " " pe acţii Budast. 50	54.50
" " " austriacă 160	—.—
" " " " din 4 Apr.	368.50
" industrială I ung. 150	215.—
" " şi comerc. ung. 100	—.—
" " " " " din 31 Mart.	114.—
" croat-slavon. 100	—.—
" de credit ung. 200	119.—
" " " " vechia 100	—.—
" " " " II. emis. 31 Mart.	237.50
" comercială ung. pestană 500	1124.—
" com. şi industr. bpestană 100	—.—
" de credit fonciar centrală 500	590.—
" croată de escompt 200	—.—
" de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
" " " " 31 Mart.	246.—
" austro-ungară 600	1034.—
" „Unio" 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
" " " " " 5%	101.—
" " " " " 5½%	101.—
" de credit ardeleană 5%	100.—
" " " " 4½% 40 ani	99.—
" " " " 4½% 50 ani	98.50
" credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
" " " " " 5½%	—.—
" " " " " 6%	—.—
" " " " " 4½%	100.50
" gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
" " " 106 5% 40 ani	—.—
" " " " III. emis. 5%	102.50
" " " " IV. emis. 4½%	100.50
" I. de credit din Timişoara 5%	102.—
" I. " " " " 4½%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
" " " st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv" 2	3.30
" " " austr.	3.60
" crucea roşie 5	12 50
" " " austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
" " bpestan	10.75
" " austr.	11.—
" crucea roşie italien. 25 lire	12.50
" " " " austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
" " " " verig.	5.82
" austr.-ung. de 8 fl.	9.92
" de 20 franci	9.92
20 marce	12.22
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. in papir	61.15
" " " de bancă pr. 31 Mart	61.05

Bursa din Bucuresci pe ḑiua de 8 Maiu 1894.

E F E C T E	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	102½
" amortibilă	5%	Apr.—Oct.	98⅛
" " din 1892	5%	Ianuarie Iulie	97
" " " 1893	5%	Ianuarie Iulie	97
" " 32½ mil.	4%	Ianuarie Iulie	83½
" " 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	83⅗
" " 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	85½
" " 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	83¾
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	102
" casei pens. a 300 leĭ	10	MaiuNoembre	282
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	86¾
" " " " 1884	5%	MaiuNoembre	—
" " " " 1888	5%	Iun.—Dec.	—
" " " " 1890	5%	MaiuNoembre	88¼
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92⅜
" " urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	101¼
" " " "	6%	Iulie Ianuarie	100
" " " "	5%	Iulie Ianuarie	86$^3/_2$
" " " Iaşi	5%	Iulie Ianuarie	79¼
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	92
ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nomiuala	
Banca naţ. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
" " " Naţionala	36	200	—
" " " Patria	—	100	—
" rom. de construcţiuni	15	200	—
" de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata	S C H I M B	CURSUL
Napoleonul	—	Londra . . cek	25.23
Galbenul austriac	—	" . 3 luni	25.12
Coroana germană (marca)	—	Paris . . cek	100.20
Lira sterlină	—	" . 3 luni	99.70
Lira otomană	—	Francia . cek	—
Imperialul rusesc	—	" . 3 luni	—
Florinul austriac de hârtie	—	Viena . . cek	202¾
Rubla de hârtie	—	" . 3 luni	200½
Aur contra argint (agiul)	0%	„nap. (scurt)	—

C E R E A L E	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul		
			Berlin . . cek	123.40
			" . 3 luni	122.90
			Germania . cek	—
			" 3 luni	—
			Amsterdam 3 luni	—
			Petersburg 3 luni	—
Grâu	60	8	Belgia . 3 luni	99.50
Porumb	60	5·75	" . (scurt)	—
Secară	—	—	Elveţia . 3 luni	—
Ovĕs	—	—	Italia . . 3 luni	—
Orz	—	—		
Rapiţă	—	—		
Fasole	—	—		

Invitare la prenumerațiune.

„Foaia de Duminecă“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe septĕmână in estensiune de cel puțin 8 pagine cu ilustrățiuni, este intocmită pentru trebuințele țĕranului român și costă

pe un an fl. 2
pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine aboneazā „Dreptatea“ capetă și „Foaia de Duminecă“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenți sunt rugați a insema pe cuponul mandatului foaia și timpul pentru care trimit abonamentul, precum și adresele lor corect și legibil.

Adresăm inteligințel noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la țară abonarea acestui organ menit a contribuí la educățiunea politică, culturală și economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administrațiunei diarului „Dreptatea“ in Timișoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administrațiunea.

Prețurile bucatelor din piața Timișoarei.

De la 8 Maiu 1894.

După notările societății „Lloyd“ din Timișoara.

Grâu, greutatea cualit. 76 chilog. per 100 chilog.	6.72—6.85
„ „ „ 77 „ „ 100 „	6.75—6.85
Secară „ „ „ „ „ 100 „	5.——5.10
Orz „ „ „ „ „ 100 „	6.——6.40
Oves, venturat per 100 chilogr.	6.50—6.70
Cucuruz, nou „ 100 „	4.50—4.60

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 7 Maiu 1894.

Grâu de primavară	fl. 7.45 —
„ „ toamnă	fl. 7.44 —
Oves de toamnă	fl. 6.19 —
„ de primavară	fl. 7.10 —
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 5.80 —
„ „ Iul.—Aug.	fl. 5.90 —

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acțiuni“ in Timișoara.